

Intervju: Christian Schwarz-Schilling, visoki predstavnik za BiH: “Sanader može pomoći u rješavanju određenih problema u BiH”

Visoki predstavnik Christian Schwarz-Schilling danas putuje u Zagreb, gdje će se susresti s najvišim predstavnicima vlasti Republike Hrvatske. O tome i drugim aktualnim pitanjima, poput ustavnih promjena, sukoba vjerskih lidera i problema u funkcioniranju vlasti u Mostaru, razgovarali smo s njemačkim diplomatom u jeku njegovih priprema za putovanje u hrvatsku prijestolnicu.

Večernji List: S kim ćete se sve susresti u Zagrebu i što će biti glavne teme tih razgovora?

SCHILLING: Planirani su susreti s predsjednikom Hrvatskog sabora Vladimirom Šeksom i ministrom kulture Biškupićem, te premijerom Ivom Sanaderom. On mi je mnogo pomagao dok sam radio kao medijator, u situacijama kad se predstavnici hrvatskog naroda ne bi pojavili na zakazanom sastanku. Tada bi Sanader iskoristio svoj utjecaj na njih i oni bi došli na razgovore. Doista imam dugotrajnu suradnju s premijerom Sanaderom i drago mi je što smo sada obojica na važnim pozicijama. Ovo je moj prvi službeni posjet Zagrebu u funkciji visokog predstavnika, ali naravno, nas dvojica smo se ranije mnogo puta susreli.

Moram kazati da je on napravio odličan posao i kada je u pitanju transformacija HDZ-a u stranku centra, stranku koja je napustila neke ekstremne stavove. Držim da je to mnogo pridonijelo i miru u cijeloj regiji, kao i europskom putu

Hrvatske. Mnogi su se pitali hoće li Sanader biti uspješan premijer, ali on je pokazao da je, osim što je simpatičan, i vrlo efikasan. S njim sam već razgovarao u Mostaru, a susreli smo se i u Rimu na sastanku europskih narodnih stranaka prije nekoliko tjedana.

Večernji List: Imate li neka konkretna očekivanja od premijera Sanadera, hoćete li, eventualno, prenijeti neke poruke hrvatskim vlastima kada je u pitanju utjecaj službenog Zagreba na zbivanja u BiH?

SCHILLING: Najprije želim kazati da je suština moga mandata da političari u BiH preuzmu odgovornost za svoje postupke. Oni su ti koji moraju rješavati probleme. Ja nisam ni premijer niti ministar vanjskih poslova. Ja sam visoki predstavnik, i to ne onaj koji daje direktive, već visoki predstavnik koji konzultira, pokušava uvjeriti i objasniti ljudima kakve će biti posljedice ako nešto učine ili ne učine.

Kazat ću premijeru Sanaderu što ja mislim da bi on trebao podržati ili inicirati, a očekujem i od njega da mi uzvрати i kaže što on misli da bih ja trebao poduzeti. Razgovarat ćemo i o ulozi Katoličke crkve i biskupa, ustavnim promjenama i situaciji u Mostaru. Vjerujem da ima stvari vezanih za situaciju u BiH gdje premijer Sanader može pomoći, i to ću mu kazati.

Večernji List: Spomenuli ste ulogu Crkve. S predstavnicima religijskih zajednica u BiH prije dva dana razgovarali ste o njihovim međusobnim nesporazumima. Što ste im poručili?

SCHILLING: Religija je nešto što u BiH može odigrati značajnu ulogu vezano za ponovnu uspostavu povjerenja. Vjerski vođe ne trebaju u medijima stalno isticati različite stavove koje imaju o određenim pitanjima. Ispričat ću vam jednu priču koja se može dovesti u vezu s tom kontroverzom koja se odvija preko medija između kardinala Vinka Puljića i reisa Mustafe Cerića. Kada sam bio ministar telekomunikacija u njemačkoj vladi jedan

ministar javno je u medijima komentirao izjavu jednog drugog ministra.

Tada je kancelar Helmut Kohl njih dvojicu pitao kada su zadnji put razgovarali telefonom. Onda ih je pitao: Želite li ubuduće od mene dobivati instrukcije preko medija ili ćemo osobno razgovarati o tome. Na kraju je kazao: Imamo ovdje ministra telekomunikacija i mislim da bi on bio puno sretniji kad biste više koristili telefon. Kohl im je kazao i da će sljedeći put snositi ozbiljne posljedice ako, umjesto da o svojim problemima razgovaraju jedan s drugim, budu pričali s medijima. Takva praksa više se nije ponavljala.

Kada sam se ja susreo s Međureligijskim vijećem BiH oni su mi kazali kako oni ustvari imaju istovjetno mišljenje o najvećem broju pitanja. Ja sam im odgovorio da u novinama čitam potpuno drukčije stvari. Kazao sam im da, ako je to zbilja tako, i to morate javno reći. Ako javno govorite samo o stvarima o kojima se ne slažete, onda će i građani dobiti pogrešnu predstavu, a nekim političarima će se to možda i svidjeti, pa ćete vi biti odgovorni za ono što će se dogoditi.

Večernji List: Vlast u Mostaru ponovo ne funkcioniра i vaš ured je skrenuo pozornost na tu činjenicu. Što ćete konkretno poduzeti?

SCHILLING: Mi ćemo se značajno fokusirati na situaciju u Mostaru. Međutim, nema drugog načina nego da predstavnici vlasti u tome gradu sami preuzmu odgovornost za ono što rade. Ja ću to sasvim jasno kazati odgovornim osobama i javnosti u sljedećih nekoliko tjedana. Ukoliko netko želi propast za taj grad, ukoliko se ne može doći do konstruktivnog prijedloga, ukoliko žele podijeljen grad i administraciju, moraju se suočiti s jako lošom reputacijom u predizbornom razdoblju.

Javnosti ću jasno kazati da oni ne ispunjavaju svoje obveze koje su preuzeli kao izabrani dužnosnici. Doista neću oklijevati da to kažem, a i svojim djelovanjem jasno ću im

staviti do znanja da su došli do zida. Građani su ti koji trpe posljedice takvog rada i nitko nije dovoljno jak da ponese takav teret na svojim plećima. Mjeseci pred nama ključno su razdoblje u tome smislu.

“Ratni’ prijatelji”

Večernji List: Vaše prijateljstvo s premijerom Sanaderom datira još iz ratnih godina?

SCHILLING: On je moj stari prijatelj, još od 1993. godine, kada je bio zamjenik ministra vanjskih poslova. Dosta smo razgovarali tijekom rata. Bili smo skupa na Splitskoj konferenciji, kad su vođeni odlučujući razgovori između Tuđmana i Izetbegovića. Sanader je tada utjecao da stvari krenu pravim smjerom, a mnogo mi je pomogao i dok sam bio medijator u BiH. (dj)

Ustavne promjene nakon izbora

Večernji List: Ponovo je aktualizirano pitanje ustavnih promjena. Smatrate li da je realno očekivati ponovno razmatranje ustavnih amandmana u Parlamentu BiH prije listopadskih izbora?

SCHILLING: Ne vjerujem u uspjeh cijeloga paketa ustavnih amandmana. Međutim, neki dijelovi toga paketa, neke konkretne stvari, kao što su ljudska prava, usklađivanje Ustava BiH sa zahtjevima Vijeća Europe, usklađivanje Izbornog zakona BiH, mogu biti usvojeni i prije izbora. To ću naznačiti i u svome obraćanju Parlamentu BiH sljedeći tjedan. Kazat ću što je to što se mora napraviti do ljeta, bez obzira na to što nije usvojen paket ustavnih amandmana. No, sama ustavna reforma će, po mome mišljenju, doći tek nakon izbora u listopadu ove godine. (dj)